

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 " 50 "
Negyedévre 3 " — "
Egy órára 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többzör
hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj min-
den külön beiktatásért 80 kr.

Az alföldi mű-ut.

Erről a nagy utról, a mely Bajánál kezdődik és Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Csongrád, Jász-Nagykun, Békés és Arad vármegyéken átvonulva, Kis-Jenőnél szakad be a debreczeni—fehér-templomi állami közutba, hallgat a napi krónika. A nemzetnek millióiba került, igaz, de sok száz és száz embert juttattak munkához, keresethez nemcsak az építésnél magánál, hanem abban a három kőbányában és közüzótelepen is, — Bányán (Heves-megye), Tarczalón (Zemplénmegye) és Halmágy-Csucson (Aradmegye) — a melyekben az útépitéshez szükséges kő- és kavicsanyagot nyerték, úgy, hogy a most befejezett hatalmas állami műut, mégis csak megérdemelte volna, hogy néha-néha a közvélemény feléje is vessen egy pillantást, ugyanaz a közvélemény, a melynek annyi ideje és passziója volt a Dreyfus-ügy portálására.

Az az elkészült, mű-ut ünnepélyek között nyitattik meg. Érdemes a legszebb ünnepre, mert a becsületes munkászeket illik megünnepelni és illik róluk megemlékezni a lapoknak ugyanazon helyén, a hol a nagy politikát puffogatják és egyéb állítólag világraszóló eseményeket és efféléket szoktak megzengeni, vagy a hol írott dorongokkal mennek neki egyesek a mindennap észlelhető párt-politikai velleitásoknak, műharagot gyurva és haragot meg gyűlöletet szítva az ilyen

dolgokkal foglalkozni nem is óhajtó emberekben.

Az a nagy mű-ut nem született és nem neveltetett a szenzációk környékén, nem is tartják szenzációnak az elkészülését sem. Majd ha elhangzanak az illető notabilitások beszédei, bőven lesz alkalma a hírlapoknak ezekkel foglalkozni, mert hát ilyenkor a notabilitások képezik a fő dolgot s a jelen voltak dicső névsora az érdekes, az elkészült munka az semmi. Már ez így van minálunk, azután meg miköze az ország népességének ahhoz, hogy az Alföldön egy 303 kilométer hosszú mű-ut készült el négy évi munka és szorgalom után? Hiszen manapság nem szokott ez számba vétetni. Hallatlan dolog is nagy mű-utakat építeni közönséges kocsi számára, mikor már az embereknek a gyorsvonat is lassan halad. Pedig az a mű-ut nagy jelentőségű közmunka, mert hivatva van az Alföld gazdasági kulturáját fokozni s új irányt nyitni a magyar föld gazdasági erejének kihasználására.

Ebben a mű-utépítésben nem vett részt a spekuláció, nem nyereszkedtek felpénzes részvényekkel, tehát szóra sem érdemes. Ó, nagyon jól tudjuk, hogy az ilyen nagy közmunkák, a melyeknél nem talál kielégítést a börmönövekre lesők hadának játékszenvedélye, nem kapják meg a jeles abszolutóriumot a »közgazdászok« bizonyos ragadozóinak ítélőszéke előtt. Éppen azért jónak találtuk

az alföldi nagy transverzális mű-utról s ennek befejezéséről e helyen megemlékezni, annál inkább, mert egy igazán nemzeti érdeket szolgáló nagy munkáról van szó, melyről különösen nekünk hallgatni bűn volna.

Debreczen, november 8.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület közgyűlése. Tegnap délelőt kezdődött meg az erdélyi ev. ref. egyházkerület közgyűlése. B a n f f y Dezső báró főgondnok B a r t ó k püspök szép imaja után a közgyűlést néhány szóval megnyitotta. A közgyűlési tagok névsorának felolvasása és több apróbb ügy elintézése után az igazgatótanács előterjesztések következtek. Ezek során elhatározták, hogy a kerületi közgyűléseket november első feleiben tartandják. Hosszas tárgyalás és magas színvonalon álló vita folyt a szeretetház tárgyában, melyet még S z a s z Domokos elhunyt püspök létesített de a mely nem rendelkezik elegendő alappal. Az igazgatótanács, mely a szeretetházat már berendezte és a leány internátusha leány növendékeket vett fel, azt javasolja, hogy a tanárok és lelkészek, egyházközségek és középiskolák csekély évi járandóságot fizessenek. Vita csak a körül folyt, hogy az egyházkerület egyeteme is köteleztesse járulék fizetésére és nem csupán a lelkészek.

B a r t ó k püspök nagy hatású beszéde után S á n d o r József indítványozza, hogy az igazgatótanács javasata ideiglenesen elfogadtassék, azonban jövő évre tétessék javaslat egy magasabb protestáns leánynevelő intézet létesítése tárgyában. Leány arvház legyen ennek keretébe illesztve s a leánynevelő inté-

Még minden ügy...

Még minden ügy bukott,
Amelyért lelkesültem.
Vigyorgó káröröm
Csufolkodott körültem.
Nem tájt a guny, csak az, hogy
Hitemben újra gyász ért.
Miért is lelkesültem
Mindég az igazságért!?

Az igazságos ügy
Hogy győzne itt a porben?
Jaj, annak, akiért
A szívem lángja lobban!
Jaj néktek is, ti hősök,
Vitéz holland parasztok!
Hajh, atok az imádság,
Amellyel föntvirasztok.

Vagy ellenségtékért
Szálljon fohászodásom,
Amellyel én a sirt,
Barátainnak ásom? . . .
A győzelem sugára
Még úgy se hullna rátok,
Igy kezdeném el: »áldás!
Igy végezném be: »átok!
Sebestyén diák.

Ki volt nagyobb?

— A »Debreczen« eredeti tárczája.

Írta: **L. né Fanny.**

»Az örök szerelem esküvő nélkül! Vagy az örök eskü szerelem nélkül!« Az élet e különváló utjának vándorai közül »Ki volt nagyobb?«

A »Debreczen« f. hó okt. 11-iki, 199. számában »Problémák« tárcsa írója teszi e kérdést. Az író, két hölgy élethetározatáról szól — **I r é n és I r m á r ó l.**
Az első örök szerelemmel, a férfiert szakított a társadalmi követelményekkel; elhagyott kényelmet, otthont, szülőt.

A másik szelid megadással, oltárnál örök hűséget esküszik, szívének idegen férfi iránt. Leszámol édes ábrándjával, azt a férfit nem feledi; de ezt meg, kihez eskü köti, nem csalja meg soha!

... Ki volt h a t a n a g y o b b ?
Melyik nőnek a lelke értékben több?

I.

A kérdés folyamán képzeletem élém varázsolja az ifju bájos két leány alakot. Az élet néma szenvedőjéhez, Irmához fordulok előbb. Neked kel-e a nagyobbak lenned? hisz szived egy férfi képét ölelte magába, bár esküd másnak szólt! És te a szent esküt egy élet folyamán megtartva, hü tudtal maradni!

Már nyujtom a babért... Nem!... várok még. Tudom, a férjét meg nem csalta, de vajjon boldogította-e? És gondolatom követi fantáziám képét, a mint Irmát megalkotja. Előitem a leány. Szinte látom sugar alakját, csupa csin, szabályos idomok, közép nagyság. Oval arcának finom vonásain derű, elevenség, ajkan esengő kacaj. Sötét barna szemében tűz, élet. Csupa tréfa, pajzanság, élc, erő. E nő szellemének magasan szárnyaló gondolata van; de szelid, gyermeteg, előmlő női báj egész lényén. Még vidor pacsirtája a háznak. »Irmával verebet lehetne fogni« — mondják a szülők. A lány pedig boldog, mert szeretve szeret.

Alig két év és elhal a vig kacaj. Tréfás vidorságot fáradt mosoly váltja fel. Szemében epedő tekintet... vagy titkon könyek is. »Irma felnőtt, megkomolyodott« — mondják a szülők. Pedig az elnémult kis madár, a szívcsalódás bánatának betege.

És jönnek a farsang vigalmai. Fényesen világított termekben hullámkok sok sebzett szív. Vidorság, mosoly, mint az est ragyogó fénye és a bái női öltöny fodra, csupa illúzió! Ha egykor, valamely Röntgen sugárral a lelki világba tekintenek, sok brokát fűző alatt talál a kutató, miként Irmánál van, rejtett, fájó sóhaj. Ott kering, miként sok ifju lány; de másnap, ha szülői egy vagy más táncosát kiemeik, Irma hallgat.

zet létrehozatala végett a református nők bevonásával nagyszabású gyűjtési akciókat és esetleg egyházi közmegegyezéses indíttassék meg. (Hejjeslés). A maga részéről ha a protestáns egyház részére, oly emberséggel felsőbb intézet létesül, annak czéljaira 1000 fr ot ajánl fel. (Taps). V a r ó Ferencz és G y a r f á s Albert melegen par oló beszédei és B a l o g h Károly felszóalása után a közgyűlés jóformán egyhangúlag elfogadta az igazgatótanács javaslatát S á n d o r József indítványával kibővítve, melyet B a n f f y báró főgondnok és B a r t ó k püspök is elfogadtak. A tárgyalást d. u. 4 órakor folytatták és valószínű, hogy a közgyűlés véget is ért. Nagyobb vita nem volt várható.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter leiratot intézett a Magyar tudakozódó egyesülethez, a melyben méltányolva az egyesületnek a hitelirás helyes szolgáltatásával eddig kifejtett eredményes működését, felhívja, hogy egyes kereskedők és iparosok felől alaptalanul támadt kedvezőtlen híreknek saját hatáskörében minél erősebben állja útját. Ezzel kapcsolatban felhívta a miniszter az egyesületet, hogy az építő ipar mai szorult állapotának további fejleményeiről s a kibontakozásra vezető intézkedésekről időnként továbbra is jelentést tegyen.

A halás Fiume. A fiumei villamos vasutat tegnap adták át a közforgalomnak. — Ebből kifolyólag nagy zavargás volt. A felirat ugyanis a kocsi belsejében magyar és olasz: a külső felírás azonban tisztán olasz. A magyar felírás miatt az autonomisták hetekkel ezelőtt bojkottra felhívó czédulákat osztogattak, ma delben pedig nagy tömegben gyűltek össze a Piazza Adamich előtt. Az arra haladó villamost megdobálták, leköpdösték és ordítva útját állták. Huszonöt rendőr vonult ki, de a tömeget csak akkor sikerült szétoszlatni, mikor kardot rántottak. Tizenegy embert letartóztattak. Többen könnyebb sebesülést szenvedtek. Estére újabb zavargás van készülében, melynek megállítására a rendőrség meg tett minden intézkedést. A magyarság között nagy az elkeseredés.

A mama praktikus asszony, bosszantja a lány indolentiája és kérdőre vonja: »Gyermek! nem szeretsz te senkit? Nem gondolsz férjhez meneteledre?»

Irma zavarba van. Igazat mond . . . Azok közt nem érdekli senki őt.

Az anya figyelme; elgondolja, hogy egy két év előtt még a ház enéklő madara volt a lány, eszebe jutnak tréfái, viccei . . . és a rokon!

Ernő tisztí uniformisában napi vendég volt akkor. Itt lesz a baj! Halászne szöba hozza lánya előtt: »Ne pazarold rá szerelmedet.«

Ernő szép, dőlczeg ifju, de karierje szamitast kíván.

Az egyenruha meg követeli; hogy előjárjon és nagyuri szokásait, a gavallér katonaelet csak növeli. Emlékszel? a gazdag Elizánél bekopogtatott.

Irma mindezt igen jól tudta. Csak annyit mondott: »Édesanyámnak igaza van.«

»De hát jövődről szeretnék gondoskodni gyermek.«

»Kedves jó anyám!« . . . Aztán ott függött a mama keblén; »Csak egy kis ideig még-ne!« Azután . . . a mint parancsolják. Egyszer aztán meg is parancsolta a mama. Nem gyermek ifju, komoly lelkületű férfi érdeklődött Halász Irmaért. A férfi vagyonos, jó családból való, komoly, szolid ember. Már tul a negyven éven, miért is kissé a fodrásznál gondoskodott előnyéről. Pedig hat nem volt szükség arra.

Irma szülői nem külsőt kerestek, a leányok pedig épen mindegy volt. Vagy mégis . . .

A mama parancsa hatott! Végre is ren-

A képviselőház ülése.

A tegnapi — nov. 7. — ülésen az indeminty folyamán még két ellenzéki szónok beszélt.

M a r j a i P. szimere lányta a kormánynek a Hentzi ügye, hogy Aradon okt. 6-ikán nem képviseltette magát, hogy a gazdasági kérdésekben elhanyagolta az ország önállóságát, de kamatosztól beszédte az ex-lex időkbén hazafiasan nem fizett adókat. Megróvta, hogy a miniszterelnök néhai Csanády Sándorról mulatságosan emlékezett meg, holott az idealoknak élt haláláig, a kormányelnök pedig csak politikusi czizmadia, a ki czégtáblájára rairta: itt jog, törvény és igazság kapható.

A második szónok szintén szélsőbali volt: **Barta Ödön**, a ki elsőbén azt hirdette, hogy nem volt méltó a kormányelnök tegnapi beszéde az Ugron fenomenális fejtegetéséhez. A kormányelnök ur sokról beszélt, ügyesen beszélt, de legügyesebben hallgatott éppen akkor és éppen azokról, a mikor és a mikről az ország érdekében beszélnie kellett volna. — Példaul: miért történt a nyáron az ülések elnapolása? Nem volt-e összefüggés az ülések elnapolása és az osztrák viszonyok forrása közt? Igen is volt. Szeptember 18-ika előtt nem volt szabad ülést tartani, mert ezen a szél-óballi fölszólalások megzavarták volna ugy a kormány helyzetét, mint az osztrák kormány dolgot. Hát a kvótaról mért hallgat a kormányelnök? Ugy-e, hogy a kvótaemelés és az atutalási eljárás életbeléptetése közt meg van a junktim! osztrák pártok és államférfiak hirdetik ezt. Miért nem czáfolja meg a magyar kormányelnök, ha nem így van. Miért nem mondja meg: mi e fő dolgokban a programja? Nem szavazza meg a szónok a költségvetést. (Tetszés.)

Az elnök a vitát bezárja.

S z é l l kormányelnök kérte ezután a törvényjavaslat megszavazását.

L a k a t o s: Galambok, szavazni!

S z é l l kormányelnök beszéde további részében köszönettel nyugtatta Barta kedveskedő szavait. A hallgatás vádjára megjegyezte, hogy a hallgatás politikusknál sokszor erény, sokszor kötelesség. Viszont azonban a beszé-

lés is kötelesség a kormányelnök részéről. És ő: a kormányelnök, tudott hosszú időn át szerényen hallgatni és tud és akar is minden dologról nyilatkozni, amikor kötelessége. Bizonyosagul rámutat arra, hogy a pénzügyi bizottságban ezernyi kényes kérdést intéztek hozzá s ő mindazokra válaszolt. Tegnap is az Ugron igen számos kényes kérdéseire szonnal és tartózkodás nélkül felelt. (Zajos tetszés. Az ellenzék is »ugyvanoz.«) (?) Tehetett volna, hogy tegnap sablonos válaszokat adjon. Azt sem tette. Belement a dolgok mélyébe. Amiről azonban hallgat: az ország érdekében teszi. Az ülések elnapolása a korona ténye volt, de a felelősséget magára vállalja. Nem méltó beszéd az, hogy a költségvetés beterjesztése azval a szándékkal történt, hogy azt a Ház ez évben ne tárgyalhassa. A nyári szünetet felségkéziráttal azért adta a Háznak, mert 1898 szeptember 6-tól tulius közepéig folyton együtt volt a Ház, tehát kellett valamely pihenő a képviselőknek. Ezért nem szemrehányást várt. Hát mi történt a nyáron, ami kellemetlen tette volna a kormánynek a parlamenti vitát.

O l a y: A Hentzi-szobor.

S z é l l kormányelnök: Hiszen kérem azt megvitattuk. Ugy-e nem tértem ki a vita elől? Az osztrák közgazdasági fejlődés sem volt ilyen természetű. A kvótakérdésben miért kérnek tőle nyilatkozatot, a mig a kvótabizottságok meg nem alakulnak. Miképp beszélhetett volna ő erről a nyáron, a mig Ausztriáról nem volt bizonyos, hogy a törvényes eljárás minden formáját megtartják. Ezért nem lehetett a nyáron a költségvetést tárgyalni, 1877-ben kétszer-háromszor nem volt meg a kvóta, akkor is provizoriumokról dolgoztak. Ha ez akkor szabad volt: mért nem volna szabad most? A szónok nem lehet hibás abban, hogy a kvótát a nyáron nem lehetett megállapítani, hiszen nem volt kivel tárgyalni nem volt osztrák kvótabizottság. Kalendariumi junktim a kvóta és az atutalás közt van, másfele junktim azonban nincs, meg ha osztrák politikusok és államférfiak az ellenkezőt állítják is. Nem szükséges és nem is törvényszerű, hogy a kormány a kvótaról nyilatkozzék, a mig a kvótabizottságok működésüket be nem fejezték. Bizonyosan tudja ezt Barta is és tudja is . . .

Z m e s k á l: Csak újabban tudja.

deltetése a lánynak férhezmenni. És ő ugy szeret . . . Miként én szerettem, suttogja Irma. Aztán lelkeben egy magasztos gondolat támad: boldogítani akar, ha boldog nem lehet. Szülőit is megnyugtatta. Aztán el is mondott a férfinak mindent.

A férfi ki életében annyi csáb, alkalom követ, — gyakrabban szerelemre gyul: hogy hihetne egy lány örök érzelmeiben. »Meg fog szeretni« — gondolta **Z o l t á n** és egy ifju életet tesz koporsóba.

Ott verték le a födelét az oltárnál, ahol Irma hűség esküt tett.

Aztán jött a megpróbáltatás ideje. Van fény, vagyon, élvezetek; de valami még is hiányzik! . . . A feleség ölel, csókol, de néha csak mégis hull — a könnye. Ezek a könnyek égnek a férj szíven. Zoltán gyöngéd szerető. De a mit lát, érzi, majd izgatottan ketségsbeesjt; s hogy keservétől meneküljön: fut az otthonából.

A nő lelke megsejti a valót. Irma letörli a könnyét. Csak néma éjjeken szabad a fájdalom. A nehéz áldozat visszahozza a ferjet. Idővel a család első kis öröme is megérkezik.

A nő egészen anya lesz. A mint a keblere öleli gyermekét, csókolja édesen, szerelmesen. A férfi elnézi, »hogy csókol ez az asszony, mily hévvel, lángolón« . . . — és lelke elborul . . . Engem sohasem csókolt így! Ez az anya csupa édes, forró szeretet. Táplálja gyermekét, nem fárad, nem fogy ki türelme sok hosszú éjjelen. Az a kicsi bölcső oly kincse, kápsza a család fészkének, oly megteremtője sok édes óráknak! . . .

Talán boldogok is a férfi és a nő?!

De az étet megköveteli a magát. Amint

ott térdepel az anya kocsinye bölcsőjénél, Zoltán átalfojja feleségének karcu derekát.

Irma bontakozik az ölelő karokból; szive ott találta föl békéjét a kicsi bölcsőnél. A nő itt adja ki elfojtott szerelmét. Ő csak anya. Eszre sem veszi a futó borut a férje homlokán . . . észre sem veszi, hogy Zoltán estéken ismét elmara.

Egyszer aztán nagyon későn tért haza a férje Hangja rekedt, lehelete borgözös és a mint a nő kérdezi, nincsen számára felelet. A sértett női szíven egy régi kép kísért. A köny patakban foly. Egyszer aztán valamely gondolatra összeszedi magát. — Másnap Zoltán is resztelkedik.

A kir. közjegyzőnél fényes estélyt rendeznek. Az asszony nevestéjét tartják. Sokat beszél a világ erről a szép asszonyról.

— Talán ne is mennénk — mondja Zoltán.

De Irmának márma nagy a kedve. Szokatlan módon disziti magát. Egyszerűen viselt haját tekercesbe tűzi föl. Hőfőhér vallait rég nem láttaatta így. Havány lazac selyem simul derekára, meg egy agrefre ide, oda a gyémánt tű, könnyű atvetőke . . . aztán száz édes csók a kis bölcső felett.

A közjegyző lakása fényben uszott, a mint megérkeztek.

Zoltán nem táncolt; Irmát keresni indul. Deli huszár-kapitány forgatja. Tüzes magyart játszik a vidék legjobb cigánya:

»Belőnéztem szép szemedbe . . .»

sir-ri a hegedű.

És mintha delejezné ez a nóta, a kapitány ott feledi tekintetét az Irma szemében.

Barta Ödön: Előbb tudtam, mint a képviselő ur.

Zmeskál: Hát miért nem mondta el Bánffyval szemben?

Széll kormányelnök hosszasan fejtegette, hogy sem helyes, sem megokolt határozott szót mondani a kvótáról, a míg ép a miatt alkudoznak. A szónoktól származott az a gondolat, hogy a kvótabizottságok már most üljenek össze, a delegáció pedig csak november végén. (Általános helyeslés.) Bizonyos tényezők ebbe nem akartak belemenni. De még s belementek.

Polónyi: Ezt mi követeltük.

Széll kormányelnök: Kéri a Házat, szavazza meg a törvényjavaslatot. (Élénk éljenzes, taps.)

A Ház többsége elvetette a Barta, Kossuth, Komjáthy határozati javaslatát s általánosságban megszavazta a javaslatot. A Barta Ödön határozati javaslatának a tartalma az, hogy az indemnity tárgyalását felfüggesztik addig, a míg a kvóta-kérdésben teljes tájékozást nem nyerend a Ház. Barta e javaslatát az Ugron-párt sem szavazta meg.

Ülés vége egynegyed 1 órakor.

A ma d. e. 10 órakor tartott ülésben a földmivel si miniszter két javaslatát s a keresk. miniszternek a vasárnapi munkaszünetről intézkedő javaslatát tárgyaltak.

A háború.

A Reuter ügynökségnek jelentik Esthourt-ból 4-iki kelettel:

Egy Ladysmithből éppen most érkezett szavaható hírnök, aki az éjjel keresztül hatolt a burok vonalán, azt jelenti, hogy csütörtökön heves ütközet folyt Ladysmith körül, a mely leghevesebb volt a Tathamfarm mellett, Ladysmithől nyugatra. Az angolok a burokat, a kinek nagy veszteségük volt, visszakergették táborukba. 30 bur lovast elfogtak. Pénteken folytatódott a csata. A burok a Nord-wathsam hegyről, a Pepworth-farm mellett ágyuztak. Az ellenséget újból visszakergették táborába nagy veszteséggel. Egy erős tüzeres csapat a tábor baloldalán olyan hadállást foglalt el, amely a Besters-Stationnal szemben három farmot dominál. Egy kis csapat déli

oldalán, Pieter-Station mellett ütötte föl táborát, amely a vasutat dominálja. Kolenzónál az angoloknak nem volt veszteségük. A burok vesztesége a Tatham-farm mellett vívott csatában halottakban, sebesültekben és foglyokban állítólag 800 ember volt.

A Daily News-nak jelentek Esthourt-ból e hónap 3-áról: Mielőtt elhatározták Kolenzónál kiürítését, az ellenség megkísérelte a gyalogság előőrs-vonalának elvágását. A kis csapat azonban idejekorán jó segítséget kapott. Az angol ágyúk lövedéke hatásos volt. A burok részén sokan estek el. Tizenkét halottat a csataterén hagytak. Azonkívül megölték a burok részén husz lovat, a többi elfutott. Az angol haderő visszavonását Kolenzónál főleg azért határozták el, mert a pozíciót tarthatatlanná tette egy hosszú agyusor, a melyet az ellenség föllátott.

Ugy látszik, Anglia már számít a hatalmaknak a de-afrikai háború végén a burok javára szolgáló közbelépésre. Egy londoni távirat ugyanis a következőkben szól:

Beresford lord Sunderlandban beszédet mondott, a melyben azt a meggyőződést fejezte ki, hogy a burok a háború megkezdése előtt nem hivatalos biztosítást kaptak bizonyos európai hatalmaktól, hogy az utolsó leszámoásnál ezek a hatalmak meg fogják oltalmazni érdekeiket.

Nemetszág elhatározta az Angolától délre eső Tigris-öböl megszállását, ha Anglia megszállja a Delagoa-öblöt. Angliában állítólag tudják ez s ez az oka, hogy Anglia nem szállt partra katonaságot a Delagoa-öbölben.

KÜLFÖLD.

Egy nemzetközi pályázat. Magyarországból már többen megkerestek Lukács Béla kormánybiztos, hogy a Polok-fele 100.000 francos díjra vonatkozó pályázati feltételeket velük közölje.

A Polok-fele díj tudvalevőleg az amerikai Polok Antal örökösei által egy tengeri mentőkészülékre tüzetett ki.

A Picara francia vezérbiztos által közzétett ideiglenes szabályzat szerint a pályázat nemzetközi.

Minden pályázó pályaművét az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás 33-ik (kereskedelmi hajózás) alcsoportjában illetékes kormánybiztosánál bejelenteni tartozik és a pályadíjra csak akkor tarthat igényt, ha pályaműve kiállításra elfogadtatott.

A készülékek eredetben, mintában, rajzban, vagy leírásban is kiállíthatók.

Minden pályázó ezen bejelentésen kívül legkésőbb 1900. évi márczius hó 1-ig saját nemzeti kiállítási kormánybiztosánál kérvényt is benyújtani tartozik, melyben kijelenti, hogy találmányával a Polok-fele díjra pályázik; a kérvények hivatalból továbbíthatnak.

A pályázat felett a kiállítás nemzetközi juryje dönt.

A pályadíj megosztható, ha többen egyenlő értékű találmányokat mutatnának be és viszont kiadása me is tagadható, ha a jury egyik találmányt sem tartaná arra méltónak.

A pályadíj az «American Security und Trust Company»-nál Washingtonban van letéve és az Egyesült Államok kiállítási kormánybiztosa által fizettetik ki.

Oszták dolgok. A képviselőház inségügyi bizottsága hosszabb vita után, amelyben Körber belügyminiszter, Kniazolucki, a pénzügyminiszterium vezetője és Roza osztályfőnök is résztvett, elfogadta a kormány inségügyi tervjavaslatát Steiner előadó pénzügyi módosításával. A bizottság elfogadta az előadó által előterjesztett határozati javaslatokat is, amelyeknek egyike felszólítja a kormányt, hogyha a megszavazott hitel nem volna elégséges, legkésőbb 1900. é. máj. 15-ig újabb hitelt kérjen, állítson föl közp. hivatalt a védő és vízműveket illető ügyek számára, továbbá szállítsa le állandóan vagy ideiglenesen vagy esetleg törölje egészen az elemi csapások által sújtott telkek földadóját.

Zavargások. Smiritzben, Skalitzban és Wledcsben az utóbbi napokban tüntetések voltak. Egyik-másik községben bevették a zsidók ablakait. Különböző nem fordult elő komolyabb rendezavarás. Skalitzban két embert letartóztattak.

Ki jól figyel, azt hinné egy percze: a nő kissé pirul. De nem Irma csak rosszul van és táncosla karján ferjéhez megy. Zoltán valami ólom sulya alól érzi emelve a lelkét, mikor felesége fölébe sug:

— Jerünk haza, a legjobb ott...

Ezután valami csöndes béke szállott a házra. — A ferj a családai kötelességehez látott, a nő a házi rend után; szabadórakban aztán elcsevegtek a kicsivel. A fiu az atya büszkesége volt s az anyai szívnek édes boldogsága. Egyszer aztán labrakapott a kisember. Mily öröm, mennyi gyönyörűség! Irma egészen elhanyagolta a barátnőit, kik bosszusan emlegették már azért is, mert Irmát a családi élet mintaképének neveztek.

Egy ragyogó nyári délután a szép Eliz kopogott be hozzá. Már ekkor előkelő állású férfi felesége volt. El is jött többször. Irmát nem is várta viszont... Nem is jöhetne ugy sem a gyermektől. A barátnő sokszor egész estéken ott maradt; meg akarta ösmerni ezt az emlegetett boldog félszket, és ha Irma gyermekét alatta, mulatott Zoltánnal.

Az újnak ingere hatott a férfura? Vagy tán a tüzes bor — pezsgő ereje — ragyogtatta fel a tekintetét. Ilyenkor Eliz még közlékenyebbé vált, még szerelmesebben tekintett Zoltánra... Irma nem látszott észrevenni; s mikor barátnője feltűnővé lett — még többet hagyta magára férjével. Egyszer aztán Eliz soká elmaradt. — Irma nem szólt, de annál inkább Zoltán. Még szemrehányást is tett felesége modoraért, ugy találta, hogy Eliz jogosan érzi sítve magát. Irma tagranyilt szemekkel bámult a férjére. Volt ebben a fellobbanó tekintetben harag, megvetés, gyűlölet. Aztán

annyt mondott: «El fog jönni!» És maga ment a barátnőjéért.

*

Multak az évek. Valami megfásult merevség látszott az asszonyon. Zoltán sem szerelmért epedt, látta, hogy Irma kötelességtudó és nagyon sokat adott a szavára.

A feleség kivívott véleménye jó hatással lett a gyermek nevelésénél. Csak néha Eliz tanácsai ellen kellett Irmának harcot vívnia férjével. Barátnője már ritkábban, de mégis ellátogatott. Eliz eivált asszony volt. Oly könnyen hagyta ott a ferjét, othonát, családi életet, mint hogyha csupán más öntőnyt váltana. Zoltán nem becsülte, de megszokta ezt az asszonyt és így néha befolyással volt tetteire.

E tulzott gavaléria, vagy talán férfi gyöngeség törpítette ferjének lényét az Irma szemében, annál inkább, mert örökösön kecsolatba hozta a mult fellobbanó szenvedélyével. Ha szive szeret, bizonynyal feled is. De az a mas r-jtett emlék lelkébe öszhasonlításokra ösztönözte.

A tavolság nem ösmerteti a prózát: a hír pedig róla, a kit ugy szeretett, előnyösen szó ott és hogy kiszinezi azt még, egy szerelmes asszony szive. Így lett Ernő emléke dicőült nagysággá, melynél magányos órákban az Irma lelke mádvá leborult.

Az abránd ilyen perczeiben férje arra kérte, hívna estére vendégeket. Eliz is eljött, tette hozzá.

Máskor meg szokott nyugalommal Irma helybe hagyta; Elizt nem tekintette vetélytársnőnek... erre nem méltatta. Ha szereti férjét még is szembezáll a nővel: de hideg szívvvel, borzasztó józanon bonczolgt a nő.

Szinte magára beszélte hogy férje az asszony szoknyarabja let és most ez órában lelke lázas abrándokkal telve — összeborzadt. Kötelesség tudása azonban fekezte indulatát és a mindig gyöngéd asszony csupán annyit vétett, hogy hidegebben szólt:

— Sajnálom Zoltán, de én ma nénémhez igérkeztem.

— De ma Irma...? Hát feleled hogy esküvőnknek napja ez? — jegyezte meg a ferj. Dehogyan felede...? Ép attól akart menekülni...: Csak ezt az estét távol... távol innen — gondolja a nő magabao.

A gyermek fut be: Mamácska, be van fogva! Nagy Noniuszok régi családi hintóban várnak türelmesen, míg Irma bucsut vesz. Egy hosszú csók a g ermeknek, aztán kezét nyújtja Zoltán felé:

— Kérlek, ne haragudj, hogy elmegyek!

Jó óra multán tágas falusi udvarra fordul a fogat. Irma jól ösmerni a fehér széles házat kis verendájával, a lombos kertet befuttatott rózsá sővényével. Mi lephette meg ugy? ... Egy pillanatra fölugrik, hogy halott halványan visszaessék a kocsi puha párnájára. A fogat mikor megallt elegáns férfialak üdvözölte... Ernő! — sutlog a nő — többet nem is bir mondani: Ezalatt a néni is megérkezik. Sovány magas alak, örök párta visezője. Nagy az öröme Irma jöttén, pár hétig el sem akarja engedni.

— Szinte örülök, hogy Ernő véletlenül most a vendégem, nem fogsz unatkozni.

— Nagyon köszönöm jóságát: de édes néném, én csak egy rövidke órát időzhetek. Ez a rövidke óra aztán mégis elég Ernőnek, hogy meghallgattassék.

Ötven éves találkozó.

Az a félszázados jubileum, amelyről már tegnapelőttől a helyi lapok, azok közt a »Debrecezen« is hírt adott, voltaképpen tegnap folyt le. A tegnapelőtti ugyanis még csak ismerkedés volt a megérkeztek közt; a valódi ünnepélyességet tegnap tartották meg következő sorrendben:

A háznagyi hivatalnál gyülekeztek össze az ifjkor emlékezetével szívükben az 1849-ik évben szubszkribáltak, ami akkor a hatodik gymnasiumi osztályból az akadémiai kurszus első évébe atlépést jelentette, s fontos választó pont volt az ifjuság tanfolyamán.

A kik egy protest, vallásos főiskolának voltak növendékei, megtartották az ama mater vallásos jellegéhez híven vallásos érzésüket s elmentek a nagytemplomba, hogy felemeljék lelküket s hálát adjanak az idők urának azért hogy vénség korára megegedte nekik, hogy félszázad letelével is még láthassák egymást, ők, a kik 95 aláért társ közül életben maradtak.

Nem adták tudtul előre a templomi szolgálatot végző lelkészeknek, hogy jelen lesznek az istentiszteleten. A könyörgő s. lelkész Békely azonban látva a már öreg iskola-testvéreket seregben érkezni, tisztába jött kilétökkel s az imába tápintatosan és meghatóan beleszólt a fontos érzést, ami őket a templomba hozta.

Az Isten előtt kiöntve a megteljesedett szív hálaérzetét, kifejezték ezt aztán még élő tanáraik Tóth József, Tóth Ferenc és Menyhárt János előtt is, meglátogatván őket sorba, csoportban. Nem is kell mondanunk, hogy ezeknek a vén tanároknak nagyon jól esett a kegyeletnek ez a kifejezése.

Délután egy órára közeledőre gyűltek össze a Déghar-söröcsarnokba, a hol a vendéglátó házi gazda Áron Miksa volt.

Megható jelenet volt itt, mikor az ebéd kezdetén felolvasták az 1849-iki subscriptusok révsorát s egy-egy már elhalt társuk nevével fájdalommal hangzott el: nincs itt — meghalt. És ragyogott arcukon az öröm, hogy mi még élünk es boldogok vagyunk, hogy láthatjuk egymást és felújthatjuk lelki testverségben,

az emlékezésben soha meg nem szakadt barátságunkat.

A pohárköszöntőkben is ez a hála és szeretetérzés nyert kifejezést, amelyek sorát Bernáth István kezdte meg, Dr. Kola János, Tóth József hajdani tanítványai öröm ünnepén megjelent, most is működő tanár és mások folytatták.

Dr. Kola János azonban köszöntőjében érdekes kitérést tett, a jelenkori iskolázást az ő korukkal-halival hasonlítván össze, amely összehasonlításban azon eredményre jutott, hogy a mai iskolázásban sokat tanulnak s tulterhelik az ifjút, de kevésbé nevelnek, míg a régebbi iskolázásban kevesebbet tanítottak, de nagyobb mértékben neveltek — jelelemet képeztek, — s azon közhelyesléssel fogadott meggyőződését fejezte ki, hogy: jobb volt így! Nagyon kövekezes dolog volt, hogy a vendéglátó bázisgazdát Áron Miksát is éltették. Az ebédnek 3 óra után lett vége, mert némelyeknek a 4 órás vonaton el kellett utazniok.

Azon kötelező ígérettel vettek búcsút egymástól, hogy a kik élnek — öt évre — immét Debrecezen találkoznak. Kivánjuk, hogy mindnyájan éljenek és találkozzanak!

A jubilált iskolatársak névsora:

Dr. Kola János ügyvéd, orszgy. képviselő Debrecezen, Szabó János esperes H.-m.-Vásárhelyen, Csillag Lajos lelkész Bojton, Czeglédy Ferenc földb. Debrecezen, Borbély Samu nyug. jegyző T.-Lőkön, Áron Miksa földb. Debrecezen, az ebédnél jelen volt mint háziasszony egyik unokaöccsének felesége Fürstné is; Nagy Károly lelkész Dengelegen, az ebédnél jelen volt egy leányunkal is. Losonczi József földbirtokos Er.-Szent.-Károlyon, Dr. Konrád David orvos H.-Bősörmenyben, Bakos Antal Hajdumegyeyi irnok Debrecezen, Osváth Gyula jegyző Kis-Márián, Gal Ferenc nyug. lelkész Hegyköz-Pályin, Berettyó János tak. pénzt. tisztviselő N.-Kállón, Kéméri Gábor fő-számvev Losoncson, Vecsey Viktor megáznó, volt gyógyszerész Debrecezen; Eszeny Sándor nyug. tanító N.-Váradon, Bige

Sándor nyug. törvényszéki bíró Debrecezenben, Bajza Antal lelkész Almosdon, Bernáth István földb. Hosszú-Pályin; Bernáth István lelkész H.-Pályin, Varga Sándor nyug. tanító, anyakönyvezető, H.-Bágon, Bernáth Imre lelkész Gávan; Bujdosó Lajos kollégiumi kezelő könyvtárnok Debrecezenben. — Dobó Zsigmond N.-Károlyban; Dr. Medve Kálmán földbirtokos Debrecezenben. Bernáth Mór nyug. lelkész, lapszerkesztő Debrecezenben, nem szub-kriptus, hanem a theologia hallgatósára benmaradtak tanulótlarsa.

H I R E K.

Nász a gróf Dégenfeld- és gróf Csáky-családban.

Fényes esküvő volt Szirákon (Nógrád-megyében) hétfőn délelőtt, hol Csáky Albin gróf fia, Csáky László gróf, Ugocsa megye főispánja és Dégenfeld Lajos gróf nagyműveltségű szép leánya, Augusta grófnő esküdtek egymásnak örök hűséget.

A polgári házasságkötést Nagy Mihály Nógrád megye alispánja eszközölte a kastély egyik elfogadó termében. Rövid, megleghangu szép beszéd és az okmányok aláírás után a házasságot polgárilag megkötöttnek nyilvánította.

Ezután a nagyszámu előkelő nászközönség, melynek férfi tagjai csaknem mind diszmagyar ruhában jelentek meg, az érdeklődő uagyközönség sorfalai között, fényes fogatokon a helybeli ág. ev. egyház templomához vonult. A templomban, melynek rendelkezésre hagyott tereit Szirák és a közel vidék előkelő közönsége töltötte meg, a szép hangú orgonafüggöny zengő édes akkordjai fogadták a menetet. Báró Podmaniczky Géza násznagy kezében bokretás násznagyi bottal haladt a sor élén. Utána a vőlegény men, kit kézen fogva vezettek Dégenfeld Katicza és Csáky Ilona grófnők mint koszorus leányok, azután a menyasszonyt vezették gróf Csáky Imre és gróf Dégenfeld Kristóf vőfélyek. Utánuk jöttek a vőfélyek a koszorus leányokkal: gróf Dégenfeld Miklós Csáky Mária grófnővel, Gróf Csáky Adorján Dégenfeld Ilka grófnővel, gróf Tisza Lajos Dégenfeld Ludovika grófnővel, Salamon Géza Desseffy Katinkával, Báró Perényi Zsigmond Witczek Anna grófnővel, gróf Wickenburg Márk Eötvös Bianka bárónővel, Örömszüllök: Gróf Csáky Albin gróf Dégenfeld Lajosnéval, Gróf Dégenfeld Lajos gróf Csáky Albinna. — Tanúk: Tisza Kálmán Báró Prónay Dezsőnével, gróf Csáky Zeno Desseffy Ödönével, gróf Csáky Vidor gróf Felek Sándoréval, gróf Almásy Kálmán gróf Nemes Jánosnéval, azután a többi vendégek: Gróf Dégenfeld József gróf Botz Pálnéval, gróf Csáky Károly Desseffy Dezsőnével, gróf Bolza Pál gróf Csáky Györgynéval, báró Prónay Dezső gróf Almásy Kálmánnéval, Báró Schell József báró Prónay Gábornéval, Desseffy Dezső Liesching Annával, Desseffy Elek gróf Bethlen Balázs, Laszkary Gy. gróf Dégenfeld Ottó, Nagy M. gróf Nemes János, Wilczik Frigyes, gróf Wilczek Vilmos, Horváth Miklós, Barabás László, Csernák Béla.

Az egykori délczag tiszt, most saját birtokainak kezelője, arról az időről beszél, mikor oly gyakori vendége volt a Halász családnak.

— Szerettelek Irma szívem egész szerepével. Egy perczig sem gondoltam arra, hogy más nőt vezessek oltárhoz. És te? . . . Egyszer menyasszonyává lettél Szánthó Zoltánnak! Nem szólok szenvedésemről, nem szemrehányások. De te nem vagy boldog. Te nem szereted afejedet Irma . . . én elhagytam egy fényes cariert, hogy elmondhassam neked, hagyj ott egy kinos életét.

Ekkor már a férfi megfogta a nő kezét. Ezek a kezek jéghidegek. Irma arcza kigyult, de mikor azt mondták — dobd le a lánczokat, a melyre esküdtél . . . hát ajkának színe elhalt.

— Isten veled Ernő! . . . és az asszony csak fejével intett.

Egyszer sem nézett vissza. De minék is, az a kép, — az Ő — az Ernő arcza, előtte lebegett az örökéleten.

Későre járt az idő. Zoltán a fiával töltötte az estét. Eliznek megüzente, ne jöjjön el, nem is törődött vele, hogy ha zokon veszi is. A fiának barna szemét nézte. Ezek a szemek az anyjé, csakhogy eleven tűzben ragyognak. amint elbeszéli pajtasainak csinyjeit, nem is tagadva, hogy neki is van bennök része. Az atya gyermekéhez közelebb simul, egy csókot nyom a szemére. A fiu felugrik . . . hallgat . . . és fölkiált:

— A mama jön!

Csakugyan kocsi robog a ház elé, rövidre ra Zoltán öleli a feleségét.

— Irma te lazás vagy, az Istenért, mi történt?

— Csak egy kis áthülés . . . aztán ösz-

szecsókolta gyermekét és lefeküdt — hogy többé föl ne keljen.

Orvosok jöttek a házhoz, gyógyszerek egész halmazát vették segítségül, csak arra nem gondolt senkisé, hogy ennek az edes jó asszonynak valami kiállhatatlan kin surrant a szívébe. Igaza volt, nagyon átfázott — a lelke!

És a lazás álom lét és nem lét között hetekig eltartott. Néha felült a beteg, égő szemét valami pontra szögezte, a kit csak ő látott.

— Nem . . . nem lehet . . . már késő! — sutogta ilyenkor.

Vagy szinte nyersen rákiáltott: »Elég! Aztán Zoltánról beszélt: »mily becsületes, nemes gondolkodás. — Szeretem . . . igen . . . háltak el ajkain, miátt kimerülve, visszahanyaltott.

Ha aztán szabad, láztalan órák jöttek, gyöngöden tekintett a férjére: Szeresd a gyermekét — ugye mindig, mindig. És mintha a legbensőbb gondolataiért elnézést könyörögne, odanyujta kezét, válára tette kis f-jét még egyszer s utolsót sóhajtott.

Elvégeztetett! Ama szál babér mellé, melyet Irmanak akartam feltűzni, koszorus kötik — hogy egy nő magasatos lelkének elismeréséül ravatalára tegyem.

Nagy volt ez az asszony: akaratában, szívjószágban.

De vajjon nagyobb-e a másikkal? A női lélek aezelőzött akaratához, ha meg hozzádom a szerelem nagyságát is — kérdem, ki volt a nagyobb? Mindenestre mindig a nő.

(Vége köv.)

Az egyházi szertartást Wladar Miksa helyb. ev. lelkész és nógrádi esperes végezte. Rövid beszédet intézett az új párhoz s buzgó imában kérte rájuk isten áldását.

Délután 1 órakor a kastély tágas ebédlőjében nászlakoma volt, melyet számos szép pohárköszöntő fűszerezett. Báró Podmanický násznagy az új párra, Tiszakalmán az öröm szülőkre, gr. Csáky Albin a házasságkötés funkciójára, a papra és az alispánra, gr. Almásy Kalmán az új párra és a szülőkre ültettek poharát.

A boldog pár ebéd után azonnal Bpestre s onnan a gróf székhelyére, N. Szőlősré utazott.

Nem lesz érdektelen ebből az alkalomból fölemlitenünk, hogy a lelki és testi szép tulajdonokkal gazdagon megáldott Dégenfeld Augusta grófné, immár gróf Csáky Lászlóné egyik öse, gróf Teleki József a lelkes prot. ferfi ez előtt egy évszázaddal az ugocsi főispáni székhelyen ült (tudommal az első prot. főispán) és szintén a sziraki ősi, szép kastélyból vett magának feleséget, a szép és dúsgazdag Roth Johannát, az ev. egyház patronáját vivén magával Ugocsába, hogy együtt megosszák a főispáni méltóság és az élet terheit, örömeit.

* **Meghívó.** A Debreczeni Jótékony Nőegyesület 1899 november hó 12-én. d. u. 4 órakor az árvaház üléstermében tartandó választmányi gyűlésre. Tárgy: 1. Intézkedések. mulatság, gyűjtés, népkonyha tárgyhán. 2. Esetleges indítványok. Előzőleg d. u. 3 órakor közgyűlés lesz, melyre a tagok hírlapilag hivatnak meg. Tárgya ugyancsak a hírlapokban közöltetik.

* **A skarlát.** Az egészségügyi bizottság tegnap délelőtt a városháza nagyteremben Boczkó Sámuel elnöke alatt ülést tartott. A bizottsági ülésnek egyetlen tárgya az óvodák és elemi iskolák megnyitásának kérdése volt, A skarlát járvány utóbbi eredményétől függött ez. Csak hogy ez az eredmény szomorú. Skarlátban elsejéttől hetedikéig — mint ahogy hivatalosan konstataáltak — huszonhárom gyermek betegedett meg s ugyanezen idő alatt a megbetegedett gyermekek közül nyolc meghalt meg. Ez a szomorú eredmény tehát utját szegte annak a jó szándéknak, hogy az elemi iskolákat és óvodákat megnyissák. Az egészségügyi bizottság pedig nem tehet egyebet, minthogy várakozó álláspontra helyezkedett. Megbizta dr. Sarvary Gyula tisztifőorvost, hogy ha szombatig apad a megbetegedések száma, szombatra sürgősen hívassa össze a bizottságot, ha nem apad, akkor a jövő héten kedden tartanak újabb ülést s határozni a szükséghez képest.

* **Egy felélesztett ügy.** A tegnapi „Helyreigazítás” cz. hírlap közlő fűzött kommentarra vonatkozik az alábbi levél:

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Ön szives volt a tegnapi számban közzétett „Helyreigazítás” tartalmát, — illetve jól értesültségemet kommentálni. Kijelentem ismételve, hogy a tegnapi beküldő feltételezem: nem szándékkal — valótlan tényállítás adott. Ha azonban ma is fontartaná jól értesültségét, úgy szándékosan nem mond igazat. Csak azt jegyzem meg meg, hogy a Curia által felhozott semmisségi ok a panaszos által nem is panasoztatott a fellebbezésben. Egy választmányi tag.

* **Öngyilkos színházi díszítő.** A nagyerdőben egy kondás, miközben a sertéseit kereste, a Leveles csárda mellett a bokorban

körülbelül ugyanazon a helyen, ahol a nyáron Gubody főhadnagy holttestét megtalálták, egy halottra bukkant. Az öngyilkos Puskás József 26 éves ember, színházi díszítő, ki fölbölte magát. Az öngyilkosságot még e hó 4-én követte el. Azon napon tünt el s jegyzőkönyvében néhány sor magyarazatot írtak. Csak ennyit.

»Elköszönök e világtól, mely keserves nekem, mivel családi boldogság nélkül nem érdemes kiélni. U. i. Ne keressenek, mert én meghalni megyek.

Puskás.

A holttestét a kórházba szállítják boncolás végett. A színházban sajnálják Puskást mert munkás ember volt.

* **Uj szerkesztő.** A „H. Szoboszló és videke” cz. lap felelős szerkesztője Juhász Sándor végzett debreczeni hittanhallgató, polg. isk. tanárt vette maga mellé társszerkesztőül. Juhász Sándor néhány hangulatos verse s csinos tárczái révén ismeretes a debreczeni közönség előtt is.

* **Ebmarás.** Ökrös József dohánybevaltó-felügyelő 8 éves kis fia künn játszott az udvaron. Egy kutya szaladt rá s összemarta. A kutya egy, a szomszédban lakó ismeretlen nevű asszonyé volt. A súlyos sebet szenvedett kis fiút Pestre szállították. A kutya lebunkóztatott s meg fog vizsgáltatni, hogy nem volt-e veszett.

* **A műépítész nem iparos.** A kereskedelmi miniszter a következő iratokat küldötte a soproni kamarához:

Egy előfordult esett alkalmából, tudomás végett, értesítem a kamarát, hogy a műépítész, a mennyiben kizárólag csak építési tervek készítésével s azok alapján mások által végrehajtandó munkák megrendelésével s végrehajtásuk módjának, idejének és sorrendjének megállapításával, csakis az építőművészeti feladatok megoldásával foglalkozik, iparosnak nem tekinthető és így kamarai illetékekkel meg nem róható.

* **Csizmalopás en gros.** Varga Józsefné, csizmadia-iparos felpakolt szekerevel nyugodtan hajtattott az éjjel a pércsi úton Vásárra vitt csizmakat. Elnyomhatta az álmokocsisával együtt, mert bajnal felé arra a szomorú tapasztalatra jutott, hogy a szekérről 30 pár csizma hiányzik. A rendőrség megindította a nyomozást.

* **Elszaporodott vadak.** Aradi tudósítónk szerint: A megyében főleg József főherceg birtokán, a vadászok nagyon elszaporotnak úgy hogy sokszor az életbiztonságot is veszélyeztetik. A közigazgatási bizottság elhatározta hogy fel is az erre vonatkozó tervek szigorításáért. Az állomvasutak igazgatósága a kirótt községi adót újból megfellebezte. A város valószínűleg ez is engedi az aad, mert ott öt esztendei adó követelés a vasutasokra nézve igen terhes.

* **A megugrott tolvaj.** Varga Lajos árpádtéri lakoshoz egy ismeretlen ember egy fél zsák tengerit vitt előrusítás végett. Varga arra kérte, hogy jöjjön el később. Az ismeretlen ott hagyta a zsákot, de máig sem jelentkezett érte. Varga jelentést tett a rendőrségnek amely nyomozza az ismeretlen tengeri-árust.

* **Gyorsvonat kerekai alatt.** Ne tessék megijedni, nem történt nagyobb szerencsétlenség, emberélet megéppenséggel nem esett áldozatul. Egy jámbor ló az, a kirólt itt szó vagyon. Bizonyára nagyon elgondolkodhatott a világi élet mulandóságairól és észre sem vette az akkor leléje robogó vonat s mert a gyors vonatoknak nincs annyi ideje a világi élet hiabavalóságainak meggondolására, de meg nagy sietségben észre sem vette az ottan gondolkozó paripát és szépen elötötte, a minek következtében a szegény állatnál hirtelen beállt halált konstataáltak.

Történt pedig mindez Kabán a mult esti gyorsvonattal, a mely is e miatt 20 percnyi késéssel érkezett meg a debreczeni állomásra. Legszomorubb állapot pedig az, hogy a ló sirkövére nem lehet felírni a szokásos epiáfiumot, mert úgy a ló, mint a gazdája neve ismeretlen.

* **Heine Henrik sirja.** Montmartrei temetőben nyugvó Heine sirját már másod ízben nem ékesíti virág halottak ünnepén, mert a legmagasztosabb, legnemesebb szívű asszony ki évente megemlékezett kedvenc költője sirjáról: magyar királyné, szintén örök álmat alussa a bécsi kapucinusok sirboltjában.

Színház.

A cigánybáró. Strausz operettjének meg van a rendes közönsége, mely tegnap is majdnem megtöltötte a színházat. Az előadás általában jó volt. A czimszerepet Karcas játszotta igen szép sikerrel. Négy sikere volt Kallay Lujának (Cipra), aki szép és művészi énekszámával aratott nagyon sok tapsot. — Bódi Ellának általában jó estélye volt, bár Saffija nem emelkedett felül a középszerűségen. Sárosi Paula — Arzena nem képes megállni a helyét csak kuplészerű muzsikában. Erősebb és komolyabb énekszámokhoz nagyon gyenge a hangja, mint az tegnap bizonyult. Sziklay, Szathmári és Sziget Lujza jók voltak.

Nyilatkozat. A Debreczeni Ellenőrmái számában Szini Péter ur alairásával megjelent nyilatkozatra és az ahhoz fűzött kommentarra vonatkozólag kötelességemnek tartom több szempontból reflektálni, miután az abban említett színházi inzultusnak egyik szereplője én voltam s bár ma, midőn ez ügy lovagias elintézés alatt van, nem tartom helyesnek annak bármely részét a nagy nyilvánosság előtt tárgyalni, mégis kényszerít engemet erre a D. E. nyilatkozatának hangja, a kérdéses ténynek elferdített volta s rá vonatkozó céltatos állításai. Első sorban is határozottan tiltakozom minden olyan szándék ellen, mely ezt az ügyet a sajtó terrorizálásának s a kritika s zabadáságának és jogainak megcsorbítása ellen való törekvésnek szeretné felfujni, magam is tollforgató ember lévén, illet feltételezni rólam legalább is otrombaság, mert az egész inzultus nem egyéb mint öszszeszólalkozás következménye, mely hogy tettelegességgé fajult, annak sem én vagyok oka, mert a heves szóváltás közben Löw József hírlapíró volt az, ki látcsövével felém sujtott, amire hogy én elvertem, az csak természetes lehet mindenki előtt. Ne akarja tehát Szini Péter ur azt az affairet úgy feltüntetni, mintha én egyeni véleményemmel akar jobbra, akár balra, akartam volna befolyasolni a „D. E.” kritikáját, mert ez az inzultus hasonló előzmények, illetve szóváltások után megtörténhetett volna, akár jelent volna meg az a kritika, akár sem. Egyben kijelentem a D. E. azon állítására, mintha az affaire-ba felekezeti elfogultság is belejátszott volna, hogy: a magyar ember nőkkel szemben sohasem antisemita s a felekezeti elfogultság vádja inkább a „D. E.”-t illetheti. — Végül annak megemlézése mellett, hogy ezen ügyről meg később diskurálhatok, ha tetszik Szini urral és többi barátaimmal, azt látom szükségesnek meg kinyilatkoztatni, hogy a „D. E.” mai egész nyilatkozata bátran elmaranhatott volna, avagy nem tudja a t. redakció, — hogy ez az ügy lovagias utra tereltetvén, az befejezteig „ne nyulj hozzám” s annak szellőztetése legalább is inkorrekt eljárás. Debreczen, 1899. nov. 8. Máthé László.

Szacsvay Sándor drámai iskolája. Szacsvay Sándor színtársulatunk e kiváló tagja drámai előkészítő iskolát nyit. Az iskola iránt már most városszerte nagy az érdeklődés s a legelőkelőbb ur családok gyermekei jelentkeznek felvételre. Már eddig 10-15 tagja van az iskolának, tandíj mely havonként fizető csekély, így alkalma van mindenkinek a tanulására.

Az ifjuságnak a színházi élvezetben részesítését, a melyet Debreczenben Komjáthy igazgató kezdeményezett, folytatják a fővárosban az Urania magyar tudományos színház, tegnap nov. 7. d. e. az V. ker. all. főgymnázium tanulói számára tartott előadást, a melynek a címe: *Küzdelem az északi pólusért*. Az ifjuság nagy lelkesedéssel, ki-küzdő örömmel nézte az ötvenkét képet, a melynek Payer, Laussen és Wilczek gróf utjat ábrázolják. A képek változásait szakavatott felvonás kíséri. Az előadást vagy 670 tanuló nézte végig, a kik közül az Urania igazgatósága százok adott ingyen jegyet, Ezt a kedvezményt az igazgatóság más intézeteknek is hajlando megadni, ha kozzá fordulnak.

Színházi műsor.

Szerdán, november 8-án „C” bérletben Létér! való küzdelem.
Csütörtökön, november 9-én „A” bérletben Baba, operett. A czimszerepben Sárosi Paulával.
Penteken, november 10-én „B” bérletben Julius Caesár.
Szombaton, november 11-én „C” bérletben Baránkok. Operett.
Vasárnap, nov. 12-én délután Aranylakadalom. Este herletszünetben ujdonságul a Bolond, Operett.
Hétfőn, november 13-án „A” bérletben a Bolond.
Kedden, november 14-én „B” bérletben a Bolond.
Szerdán, november 15-én „C” bérletben a Bolond.

Törvénytörés.

§ A peres Szulamith. Donáth Ede karmesternek a Magyar Színház ellen szerzői jog bitorlás miatt indított perében, Donáth jogi képviselője benyújtotta periratát a törvénytöréshez. Ebben a periratban Donáth ismerteti a Szulamith opera keletkezését. Tanukra hivatkozik, a kik bizonyítani fogják, hogy a Dávid-ohn Emanuel nevet Kövesy Ánéként használta s hogy a Dávidohn név alatt Donáth Ede rejlett. Bemutatja továbbá a daljáték legelső heber szövegű alakját és ezzel szembe állítja és becsatolja a mai Szulamith partitúrát. Szakértő művész bizottság meghallgatását kéri Donáth arra nézve, hogy ez a bizottság összehasonlítás útján állapítsa meg az eredeti opera részeket és a művészi fel dolgozást. Az alperesek viszonzásául után a törvényszék határozni fog a kérelmekben.

Sok édesség megárt. Ez alatt a czim alatt most márciusban egy ujdonságot közölt vidéki tudósítás nyomán a Pesti Hírlap. Az ujdonság Ferkécs István kisbéri kovács mesterral és Brachna Lajos szarvasi cukrászról mesélt el cseppet se hizelgő dolgokat. Ferkécs és Brachna ezért sajtópert indítottak a lap ellen. A vizsgálat során kiderült, hogy a tudósítást valaki hamis név alatt küldte be a szerkesztőségbe, elejétől végéig hamis adatokkal. Minthogy a beküldött nem lehetett kinyomozni, a fokozatos felelősség elvével fogva Schmitely József f. szerkesztő és Luby Sándor munkatárs volt kénytelen a felelősséget elvállalni. A sajtóbíró tegnap délutánra tűzte ki ez ügyben a tárgyalást. A panaszosok maguk is belátták, hogy a szerkesztőséget valaki felültette a hírrel s vissza vonták panaszukat. Így elmaradt a tárgyalás.

Főszólamások a kurián. A kir. kuria első polgari tanácsa Szabó Miklós elnöklésével tegnap kezdte tárgyalni a jövő 1900. évi képviselőválasztói listástromok ellen beadott fel-

szólamási kérvényeket, a melyek az idén is szép számmal érkeztek be már eddigé is, holott a beadás határideje csak e hónap 15-én jár le. Eddigé a vidékről összesen 144, a fővárosból 53 felszólamlás érkezett be. Érdekes, hogy ez utóbbiak közt szerepelnek csaknem az összes egyetemi tanárok, mint: Ponorai Thewrek Emil rektor, Hercegh Mihály, Mariske Vilmos, Korányi Frigyes, Concha Győző, Nagy Ferenc, Csarade Janos, Schwarz Gyula, Thanoffer Karoly, Fayer László, Lechner Ágoston, Sági Gyula, Schwarz Gusztáv, Thán Karoly, Földes Béla, Lancy Gyula, Hegedüs István, Fröhlich Izidor, Marcali Henrik, Ajtai Sándor, Petz Gedeon, Mágócsy Dietz Sándor, Hatala Péter, Török Aurél, Bochner Karoly, Lengyel Béla, Dócy Lajos, Pasteiner Gyula stb., továbbá a székesfőváros volt polgármestere: Gerlóczy Károly is. Valamennyien azt kéri, hogy vegyék fel őket a képviselő választók névjegyzékébe, mivel hogy a közp. választmány tévedésből kihagyta őket.

IRODALOM.

A Verne munkáinak gyűjteményes kiadásában, melyet Franklin-Társulat az eredeti francia illusztrációkkal díszítve bocsát közre, megjelentek a 142 — 48-ig terjedő füzetek. Első részét közlik ezek a híres regények, a Sándor Mátyás-nak, mely minket már azér is közelről érdekel, mert tárgya ma már földről való. Fantasztikus, mint minden Verne regény, érdekes mint kevés az ő kitűnő műveinek gazdag sorozatában. Fordítása Huszar Imrétől való, a ki Vernet oly szeretettel és hivatottsággal tolmácsolja a nyelvünkön. Egy-egy füzet ára 20 kr. Az egyes munkák egyenként is kaphatók a kiadónál (IV., Egyetem-csúcs 4.) vagy minden hazai könyvkereskedésben.

Karazin Nikolajevics. A két ábu farkas. Orosz regény. A modern orosz irodalom nagynévű íróihoz, a kiket eddig már ismert közönségünk, most Karazin szegődik. Regénye mely Ambrozovics Dezsőben kitűnő magyaríróra akad, azok közül való, melynek az új orosz írókat Európszerte oly népszerűvé tették. Erősen reális háttér, a mese tiszta lélektani alapon fejlődő, a szenvedélyek rendkívül jellegzetes rajzolásai. A hatalmas szenvedélyek a regény főmotívumai és maga az egész tárgy azzal a sajátos hatással van, mely az orosz történeteket az olvasó lelkebe ellenállhatlan erővel lopja be. Karazin regényét eredeti orosz rajzok díszítik és egész kiállítás a Franklin-Társulattól megszokott izlésre vall. Ára füzve 1 forint 20 kr.

Olcso Könyvtár. Nincs a magyar gyűjteményes vállalatok közt egy sem, mely népszerűsége vetekednék a Gyulai Pal szerkesztette Olcso Könyvtár-ral. Ezek a kitűnően megválogatott, csinos nyomású füzetek felölelik a világirodalom és hazai litteratura egész gazdag körét. Új számai ékesen tanuskodnak erről. Kiázkusaink között Tompa Mihály vezeti be a vállalat, költői munkásságának első h i r e s gyűjteményével: *Népregéivel* (1133—35. sz.) és *Regéivel* (1139—41. sz.) melyek tudvalevőleg megindították a negyvenes évek népi nemzeti irodalmának fényes korszakát. Vörösmarty, akinek kisebb eposzait adja közre a vállalat, most a gyönyörű Cserhalom-mal szerepel (1138. sz.) Tinódy Sebestyén verses krónikája Budai ali basa históriája (1130. sz.) költői érték szempontjából lantos krónikáink legjobb munkája, a melyhez Szilády Áron, a régi magyar költészet érdemes buvára irt magyarázó jegyzeteket. Egy igen kedves népszimnő, Berzók Árpád Postas Klari-ja tölt be egy (1136—37.) kettős füzetet, míg a modern német drámairodalmat. S u d e r m a n n Keresz-elő János a képviseli (1144—46. sz.) Váradi Antal jeles fordításában. Sophokles örökszép tragédiájának a Trachisi nők-nak (1131—32. sz.) fordítását Csiky Gergely avatott tollából kapjuk. Berzeviczy Albert; a Szabad Lyceum előadott népszerű értekezéseit adja közre a Parlamentekről czimű füzet (1142—43. sz.) míg Werthei-

mer Ede. Az 1811—12-iki magyar országgyűlést tárgyalja, (1126—29. sz.) a nemzeti törekvések ez első nevezetes küzdőterét. Az Olcso Könyvtár egyes száma 10 kr. és melton megérdemli; azt a népszerűséget, melyben immár negyedszázadja, hogy része van.

KÖZGAZDASÁG.

Iparosok követelése és a hatóságok. Gyakrabban felszólalunk az ellen a helytelen állapot ellen, hogy a hatósági munkáknál fölmerült számlákat késedelmesen fizetik ki, s hogy ezáltal a vállalkozók és iparosok erzekeny karokat szenvednek. E tárgyban a budapesti gépiparosok és gyárigazgatók klubja is fölterjesztést intézett Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszterhez, a ki fölterjesztésére a következő választ adta:

Folyó évi október 29-én érkezett fölterjesztésére értesitem a klubot, hogy méltányolva kérése okait, addig is míg a részéről terve vett s a székesfőváros közönségéhez legközelebb intézett leiratomból a klub előtt már ismert építkezések révén a vas-és gépipar esetleg újabb rendelkezések juthat, sürgősen megtettem a szükséges és lehető intézkedéseket oly irányban, hogy a szakmabeli vállalkozók a részükre érdembe hozott követeléseinkhez mielőbb hozzájussanak, illetőleg a függő föltulvizsgálatok, leszámolások, s az érdembe hozott összegek folyósítására soron kívül eszközöltesnek.

Hasonló intézkedésre, kértem föl egyidejűleg a belügyi, pénzügyi, igazgatásügyi, valamint s-és közoktatásügyi, fölemve-ésügyi és honvédelmi miniszter urakat, valamint a székesfőváros közönségét és egyuttal föl hívom figyelmüket olyan általános jellegű intézkedések szükségére, a melyek révén az iparosok jövőben számlaszerű követeléseikben gyorsan a kamatveszteség lehető elkerülésével jussanak. Az egyes intézkedések eredményéről esetről-esetre külön is fogom értesíteni.

Természetes vagy mesterséges ásványvíz? Minapi közleményünkre, melyben ismertettük a szensavval telített savanyúvíz lényegét, az országos helneológiai egycsület igazgatótanácsának egyik tagjától a következő felvilágosítást vettük:

A belügyminiszterhez benyújtott beadványban nem valamely vitás kérdésről, hanem azoknak a természetes ásványvízforrások tulajdonosainak és érdekeinek sérelméről van szó, a kik az ásványvizeket akként hozzák forgalomba, a mint azok a föld mélyéből fakadnak.

É sérelem abban rejlik, hogy néhány budapesti thermal-forrás tulajdonosa vagy bérleje e források vizéből — szensavak mesterséges hozzáadásával oly vizet juttat a fogyasztó közönség asztalára, mely látszólag azt óhajtja bizonyítani, mintha Budapesten valami új savanyúvízforrás födöttetett volna fel. Hogy a közönség isztán lásson és hogy a verseny ne esájon át a tisztességtelen verseny medrébe és hogy továbbá a természetes ásványforrások ne veszítsenek a tájékozatlan közönség előtt hitelükben, mi által a nemzeti vagyon egy igen tekintélyes része is megrongálódne, azért a természetes ásványvizek tulajdonosai fordultak védelemért a belügyminiszterhez.

Itt tehát nem a kenyéririgység működik, hanem annak a törekvésnek az érvényesítése, hogy a nagy kö önség czéltudatosan meg ne tévesztessék.

Érthető, hogy a természetes ásványvízforrások tulajdonosai érvényt igyekeznek szerezni annak az elfogadott elvnek, hogy a természetes ásványvíz fogalma mindenféle mesterséges kizár, mivel különben ugyanolyan okoskodás alapján nemcsak szensav, hanem például glaubersó is volna a vízbe keverhető és így készülőne például »természetes marienbadi víz« is, mert hiszen a víz, a melybe ezek az alkotó részek belekevertettek, valószággal természetes ásványvíz. Nevezek el a thermal forrás tulajdonosok, vizüket a valódi névvel és emeljék ki annak minden létező jó-

oldalait tetszésük szerint, ha aztán a közön-
ség, ismerve annak a lényegét, elsőbbséget ad
annak a természetes savanyúvizek fölött, ám
legyen; de ne zavarják meg az ásványvíz
fogalmát. Különben annak a bizonyosságul,
hogy a természetes savanyúvízforrások tulaj-
donosai szöben forgó beadványa mennyire
jogosult, figyelmet érdemel az a körülmény
is, hogy a kérdéses beadványt a magyar ko-
rona országainak balneológiai egyesülete egy-
hangulag magáévá tette és a belügyminiszte-
riumnál tekintélyével támogatja.

Budapesti gabonatözsde.

Nov. 7.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők:

Bursa	Kilos	Ar 100 klg.		Kilos	100 kilogramm	
		frttól	frtíg		frttól	frtíg
Bánsági	76	7.90	8.00	80	08.25	08.90
	77	8.00	08.10	81	08.25	08.90
	78	08.05	08.15	82		
	79	08.10	08.25		08.25	08.60
Tiszavidéki	76	7.80	7.90	80	08.25	0.895
	77	7.90	8.00	81		
	78	08.05	08.15	82	08.25	08.79
Pestvidéki	79	08.10	08.25			0.75
	79	7.75	7.85	80	08.20	
	76	7.85	7.95	81	08.20	00.80
Fehérmegyei	78	8.00	8.10	82	8.20	00.80
	79	08.05	08.20		8.20	
Bácskai	76	7.80	07.85	80	00.00	00.00
	77	7.85	7.95	81	00.00	00.00
	78	8.00	08.10	82		
Északmag	79	8.05	08.20			
	75	7.95	8.10	80		
	79	8.10	8.20	81		

	Min. hekt.-ben	Arkilogram
Ruzs elsőrendű	uj 70-72	6.35 6.45
» másodikrendű	—	6.20 6.30
Árpa takarmánynak	» 60-62	5.90 6.10
» égetni való	» 62-64	5.65 5.90
» serfőzdei	» 64-66	6.60 7.00
Zab	» uj 39-41	5.35 5.45
Tengeri bánsági	» uj —	5.10 5.30
» más nemű	» —	0.00 0.00
Repce bausági	» —	11.60 12.10
Köles	» —	5.30 5.60

Sertés vásár.

Kőbányai sertéspiacz. Nov. 6. Ma-
gyar elsőrendű Öreg nehéz (páronként 400
kg. sulyban — kr. Közép p. 300-400
kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban
Fiatal közép (páronként 251-320 kg. 43-44
kr. Fiatal könnyű páronként 250 kg. sulyban
43¹/₂-44 krig. Szerbiai: Nehéz p. 260 kg.
sulyban 41¹/₂-42 krig.

Sertés létszám: 1899. évi nov. hó 5.
napján volt készlet 34918 darab, nov. 5.
felhajtattott 502 drb, 1899 nov. 6-en elszál-
litott 881 db. 6-ára maradt 34,539 db. A
bizott sertésüzlet irányzata lanya.

CSARNOK.

Miről regél a malom?

Regény.

Sudermanntól. (24.)

Az ünnep zaja mind jobban elhalt. A
sok hangu larma nyomott morajja lesz, mely-
ből csak a korhintas sipládaja hangzik ki
élesen és a mint a soka halgatott táncszene
újra megszólal, elnyom minden más lár-
mát.

De az is mind gyöngébb és gyöngébb
lesz, a nagy dob mely eddig szerényen szólt
közbe, most tulhangozza társait; mert mély
dobbanásai a legtávolabba hatnak el.

Hallgatva meggy Trude és János. Trude
visszafordul s oda mutat az ünnepi hely
fenyntengerére. A korhinta nesztelenül forog
s a táncsterem falai a fényt visszaverik.

— Nézd, be szép! — sugja.

János ráút a fejével a szóra.

— János!

— Mi az Trude?

— Ne haragudj rám!

— Miért — haragodnék...

— Mért mentél el a táncból?

— Nagyon meleg volt a teremben.
— Nem azért, mert én mással tán-
czoltam?

— Ah, micsoda gondolat?

— Latod Jani, mikor ott hagytál, mind-
járt oly egyedül, elhagyatottnak érzem
magamat s erőszakkal kellett visszatartanom
a sirást. Megtilthatta volna neked — gon-
dolt m magamban — hisz csak te jöttél vol-
na ide!

Ki másért öltöztem így ki, ha nem ő
érte? És lábom ezerszer jobban égett, mint
az előtt, szemim zöld és sárga karikákat
hárytak és aztán egy-zerre, no, te tudod mi
lörtént...

János összeszorítja fogait, oly érzés
lepi meg, mely sarkajja, hogy ölelje magá-
hoz azt a nőt.

Trude fejét ráhajítja János vállára. fel-
néz reá, s egyszerre sikolyban tör ki; —
fájó lába megbottlott egy kőben. Fenn akar
maradni, de kar, melyre támaszkodik, el-
gyöngöl s vissza hull a gyepre.

— Itt maradok fekvé egy kissé —
mondja. Homlokáról letörli a hideg verejté-
ket, aztán arcczal a fűre veti magát s moz-
dulatlanul leszik egy ideig.

Jánost fel-lem fogja el.

— Jerünk — te meghülsz!

Trude fekvé marad, mint ez előtt volt,
jobbkezt felnyujta neki.

— Emelj fel,

Par lepes múltán ismét összecuslik a nő.

— Latod, hogy nem megy — mondja
nevetve.

— Akkor majd viszlek — János ki-
tárt karokkal áll előtte.

Félig jajgató, félig kacagó hang hagyja
el Trude ajkát s a következő perczben teste
János karjai közt fekszik.

Trude sóhajt, behunyja szemeit, melle
odaszorul a férfi melléhez, hullámos haja rá-
simul annak nyakára, forró lehellete végig
simitja égő arczát.

János magához vonja a nő testét — s
megy, megy vele, — veszitené bár erejét —
de futna vele akár a világ végéig. Lelegzete
elakad, oldalában nyilat, szemere vörös fátyol
ereszkedik, úgy érzi, mindjárt lerokad s ki-
adja lelkét, — de azért csak tovább to-
vább...

Ott folyik a víz, a zugó hangja messze
harsog a néma éjben, a tajték peremező
cseppei villannak a holdfényben —

Trude leereszti fejét János vállára, félig
nyílt ajkai körül ott játszik egy fájdalmasan
boldog mosolygás — felnyitja szemeit mely-
ben a hold visszatükröz.

— Hol vagyunk? — kéri.

— A parton. — mondja.

— Fektesse le a földre.

— Nem lehet, — nem tehetem —

A part szélen azután leteszi, az asszony
kinyújtózik a földön; szívére szorítja kezét,
s nagyot lélegzik. Homlokán lüktet a vér.
János majd elveszti eszméletét, de erőt vesz
magán, lehajlik a folyó fölé, kezébe vizet mer-
it s megövedvesíti homlokát.

Az ismét visszaadja erejét. Trude után
néz, a ki két kezébe hajtva arczát csendesen
sirdogál.

— Fáj nagyon? — kéri János.

— Éget!

— Tedd a vízbe az lehüti.

Trude leejti kezét, és esodákozva néz
Jánosra.

— Nekem jót tett, — mondja az, —
homlokára mutat, melyen még néhány vízcsep
látszik.

Trude meghajlik, hogy lehuzza cipőjét,
de keze remeg s kimerülten hajlik le.

— Engedd, hadd segítsek, — kéri János

— Egy huzás s a cipő félre van vetve, a
harisnya utánna jön. Az asszony a part szé-
lére huzza magát s lábát bokáig bemeziti a
vízbe.

— Oh, de jól esik! — suttozja nagyon
sóhajtva, majd jobbra s balra hajlongva tes-
tének támaszt keres.

— Támaszkodj rám, — mondja a fiu.

Trude fejét János mellére hajtja. Annak
karja pedig remeg, de nem meri atölelni az

asszony derekát, alig mer megmozdulni, ne-
hezen lélegzik, néz le a habokba, melynek
kris'ályán át Trude fehér lába látszik, mint a
gyöngyház a víz fenekén.

(Folyt köv.)

Divatos
női ruha szövetek,
selymek,
női ruha flanellek,
cosmanosi mosó vелеzek,
Himalaya téli kendők,
olcsó szabott árákon kaphatók

Szabó Lajos Fiai cégégnél
Debreczen.

Szőlővessző-eladás.

A méltóságos gróf Dégenfeld József és
Dr. Balkányi Miklós urak tulajdonát képező
Erzsébet szőlő-telepen

sz alább jegyzékelt kiváló minőségű, tökélete-
aen fajtiszta szőlő-vesszők úgy 6szi mint
tavaszi szállításra eladók.

I. Gyökeres:

Olasz rizling	86000 drb.
Kadarka	50000 "
Oportó	3000 "

II. Sima:

Olasz rizling	150000 drb.
Kövi dinka	90000 "
Oportó	20000 "
Nagyburgundi	50'00 "
Kadarka	80000 "
Fehér chasselas	20000 "
Zöld silváni	10000 "

Bővebb felvilágosítást nyujt
az Erzsébet szőlő-telepen
kiszolgálás.

iroda Debreczenben, Kossuth-utca 32. sz

TROPON

Táplálék tojas-fehér

1 kiló Troponnak ugyanazon tápláló ereje
van, mint a kilo marhahús vagy 180-200
tojásnak. Tropon a testben a közvetlen a
vér és az izomállomány körül telepszik meg,
a nélkül, hogy zsiradékot képezne Tropon
tehát rendes használatnál egészségeseknél
és betegeknek egyaránt erősítő hatással van,
és minden ételhez az ételek ártalmatlanná
tétele nélkül hozzákeverhető. A Tropon
rendkívül olcsósága miatt mindenki által
beszerezhető.

Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban
Tropon-Werke, Mülheim-Rhein.
Vezérképviselőt
Ausztria-Magyarország részére
M. Winkler, Wien 6., Wien-Strasse 55.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

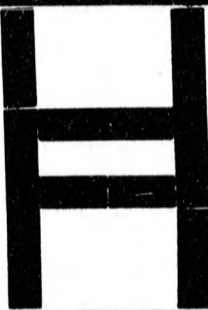
kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír cégnyomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték cégnyomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Müsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos iverk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

Ma r
Halljuk!)
kájából, elé
tásból, a m
gés-, hízlegé
állott, a me
mindenféle
oldalón.) El
Erről tesz
Kétségkívül
oldalról a
valóságukba
rázó jelensé
a férfiak ké
tettek bizon
kényeztetés
baloldalón.)
dolog, örve
apró-cseprő
dészel nekü
runk, azt a
körnek neve
közkatona
hogy minde
és a kormá
tumait. (Ugy

T. kép
alkalmával
vajjon bizal
bizalmi kéré
ben a bizal
órában min
kell tartani.
kormányzat
ellenőrzést
demli és ot
jön bíráló
indemnítás

Most
nőt: Irént.
•Mi az
Szólítja Bal
•Nagy
meke szüke
Balass
szolga folyt
rosban van
kenyerét.

•Hát az
•Höt mi
veti oda a
Balass
multból. Az
cset ad az
- azt nem
szorul".
A csel
Ki hinné m
degrás.

Nagyon
mellet varr
jához, ki ne